

Maršrutu marķējuma vadlīnijas Apmeklētāju monitorings ĪADT

Juris Smaļinskis
LLTA “Lauku ceļotājs”

VIDES

MINISTRIJA

Vadlīnijas aktīvā tūrisma maršrutu krāsu markējumam

Problēma

- Katrs marķē "kā māc"
- Lieli līdzekļi maršrutu marķējumam (koka stabi) – dārgas metodes
- + Blaknes (koks, piesārņojums u.t.t.)
- Arī ĪADT - dažādas pieejas (atkarībā no projektiem, iniciatīvām u.t.t.)
- Protams, tikai "meža zemēm"
- Visiem sektoriem (uzņēmējs, pašvaldība, valsts)

Vadlīnijas aktīvā tūrisma maršrutu krāsu marķējumam

S A T U R S

- Krāsu izvēle
- Krāsu marķējuma kombinācijas, formas un izmēri
- Krāsu uznešana uz koka vai citas dabiskas virsmas
- Maršrutēšanas principi
- Krāsu marķēšanas metodes priekšrocības
- Izmaksas
- Problēmas
- Citu valstu piemēri un to īsa analīze

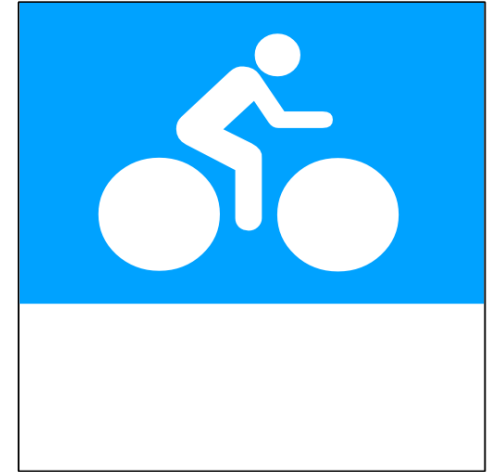
Provizoriskā izmaksu tāme

Pozīcija	Aptuvenās izmaksas 20 km garas takas marķēšanai
Krāsa (5 l)	10 Ls
Ota	> 1 Ls
Trafarets	2 – 5 Ls
Transports – velosipēds	-
Transports – auto (+ degviela)	Ls 5
Viena cilvēka darba diena	15 – 20 Ls
KOPĀ	40 Ls

2. Tādējādi 1 km izmaksas varētu sastādīt ap $\sim \sim 2$ Ls

Varianti

- Katrs maršruts apzīmēts ar savu krāsas toņa kombināciju vai formu
- Krāsas tonis – **spilgts** vai pietuvināts Latvijas **dabisko krāsu** toņiem?
- Ieteicamie izmēri: 15 x 10 cm, 15 x 15 cm
- Atrodas acu augstumā – 1,50-1,80 m

Kas vēl izdarīts? Ko plānojam?

- Notikusi saruna ar DAP vadītāju J. Strautnieku
- Jāveic tests “dabā”
- SNP maršrutu marķējums nākamā gada pavasarī
- Vadlīnijas ievietotas www.celotajs.lv
- Papildinājums vienotajam ĪADT stilam?

Slīteres NP apmeklētāju monitorings

Nepieciešamības pamatojums

- Nav vietējās tūrisma statistikas
- Nav datu par atsevišķu dabas objektu/teritoriju apmeklējumiem (pievienotā vērtība takām, ERAF infrastruktūrai u.c.?)
- Trūkst datu par “kvalitatīviem rādītājiem” (problēmjomām)
- Vienkāršas metodes (vide, ekonomika, soc.jomas – vairāk kā tikai kvantitatīvie rādītāji)

Apmeklētāju monitoringa vadlīnijas

Monitoring methodology, draft version | 01.08.2009 |

11

Pielikums

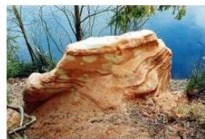
Pielikumā vizualizēti un īsti aprakstīti konkrēti piemēri, kādā veidā dažādas monitoringa metodes jau tiek, vai arī var tikt nākotnē pielietotas Silīeres nacionālā parka teritorijā, kā arī citās Latvijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un ārpus tām.

Objekta regulāri apsekojumi un vizuālais monitoringa

1. attēls. Silīeres nacionālā parka administrācijas un LLTA „Lauku ceļotāji” pārstāvji 2009. g. varakārti apsekoja nacionālā parka nozīmīgkos tūrisma resursus – gan dabas, gan vēsturiskus objektus, fiksējot to aktuālo stāvokli.

Objekta foto monitoringa

2. attēls. Ilgstola (varbūt kā 5 - 10 gadu) fotomonitoringa piemērs uzskatīti parādā schmedzamas izmaiņas, kas radušās gan cilvēka, gan arī dabas procesu ietekmes rezultātā. Attēlā redzamsa smilšakmens izciļnis ir relatīvi bieži apmeklēta dabas objekta Silīeres dabas parka teritorijā. 2009. g. apsekojumu laikā tika fiksēti visi nozīmīgākie Silīeres nacionālā parka dabas un kultūras tūrisma objekti, kas būs svarīgs uzdevums turpmākā monitoringa veikšanai. Šīs metodes problēmas aspekts – ne vienmēr ir iespējams atrast fotomateriālus par konkrētiem dabas objektiem, kas būtu fotoaktīvi pirms desmit un vairāk gadiem.

POLPRO-NATURA, Nr. LIFE02ENV/LV/00091

Monitoring methodology, draft version | 01.08.2009 |

12

Parauglaukuma izveide

3. attēls. Tumšsarkanās dzeguzenes (*Epipactis atrorubens*) monitoringa iepūtināto priekšu tālā. Parauglaukuma izmērs: 3 x 7 m = 21 m² un tas ierīdīts 07.08.2009. ar mērķi sekot līdā retas un aizsargājamās sugas skaita izmaiņām populāras gājēju takas tuvumā. Balne apļi – dzeguzenes augšanas vietas. Parauglaukumu monitoringu vēlam izstrādāt apmeklētāju noloģiskā veidā, kur sastopams arī retu augu vai dzīvnieku šķirnes. Šo metodi ir vērts izmantot tikai tad, ja monitoringu iespējams veikt ilgākā periodā - > 5, 10 ... gadu posmā.

Negatīvo ietekmju uzskaites tūrisma maršruts

4. attēls. Minētais metode ir praktiska pielietojums, jo izveidot konkrēto taku vai tūrisma maršrutu, nek fiksētas negatīvās ietekmes (piemēram, bojāta infrastruktūra), pēc kurām būtu jāseko konkrētām rīcībām to novēršanai. Ātra un efektīva metode, ja tai seko rīcības. Bojātu laipa posms Pēterpils dabas takā.

POLPRO-NATURA, Nr. LIFE02ENV/LV/00091

Monitoring methodology, draft version | 01.08.2009 |

13

Apmeklētāju klātienē uzskaites tūrisma objekts

5. attēls. Minēto uzskaites veidu izmanto, piemēram, SIA Kolkastrags, kas Kolkastraga auto stāvlaukumā katru gadu dažādos griezumos fiksē šeit iebraukušo automašīnu un cilvēku skaitu. Minētie dati ir pieejami arī publiski. Apmeklētāju uzskaites tiek veikta arī nacionālā parka tūrisma mērķos.

Apmeklētāju elektroniskā uzskaites

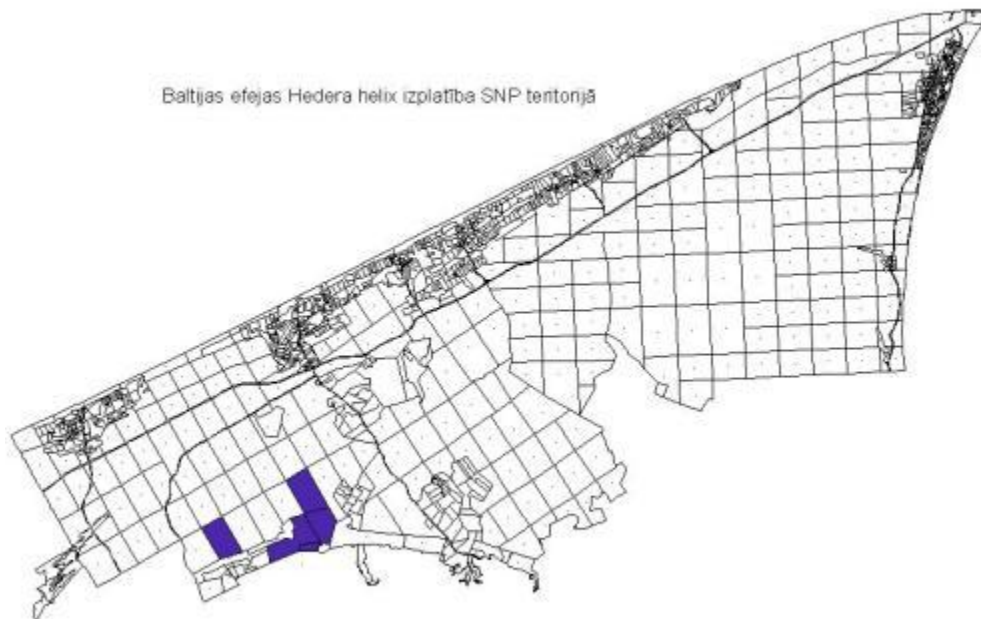
6. attēls. Elektroniskās uzskaites sistēmas sagatavošanas process. Silīeres nacionālā parks ir pirmais no Latvijas nacionālajiem parkiem un viens no pirmajiem teritorijām Latvijā, kurā tiks uzskaita un praktizēta apmeklētāju elektroniskā uzskaites.

POLPRO-NATURA, Nr. LIFE02ENV/LV/00091

Dāvida pils

Foto, prezentācija: Juris Smaļinskis, LLTA
"Lauku ceļotājs"

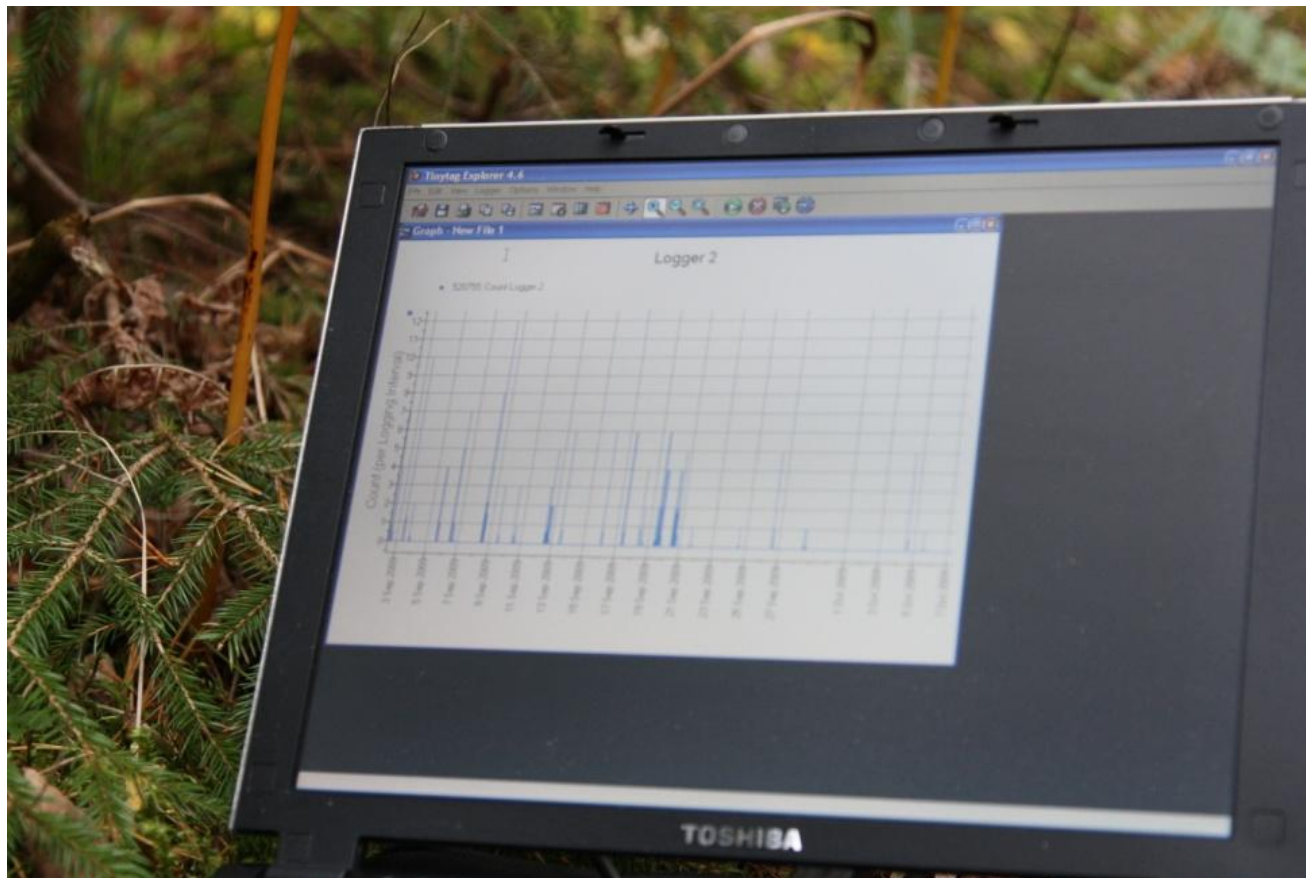
Elektroniskās uzskaites sistēmas

- Inovācija
- Pirmo četru mēnešu rezultāti
  - +, -
  - Aptuvenās aplēses
  - Dažādi datu griezumi
  - Datu interpretācija
  - **Kas notiek šobrīd???**
- Konsultācijas

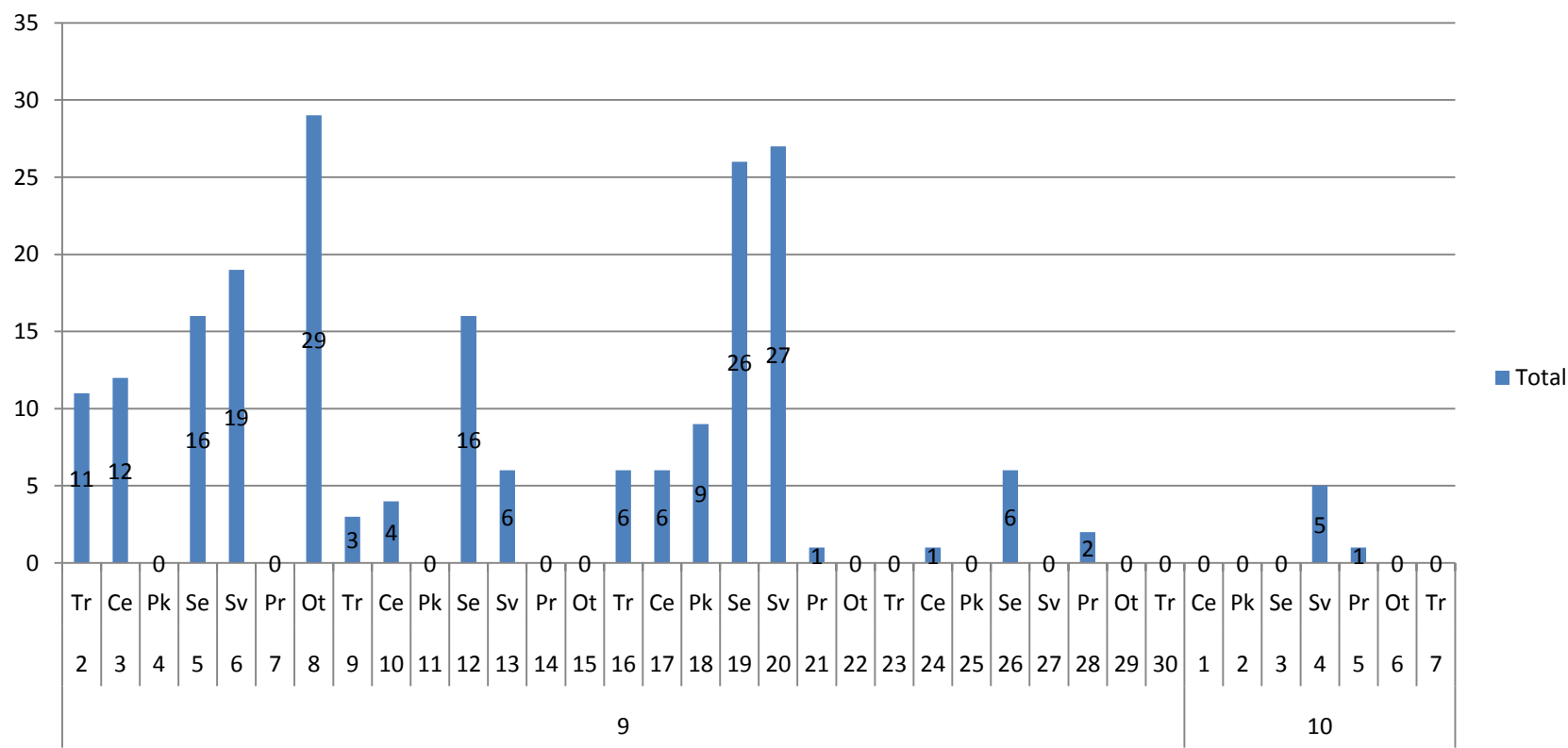

Procesā

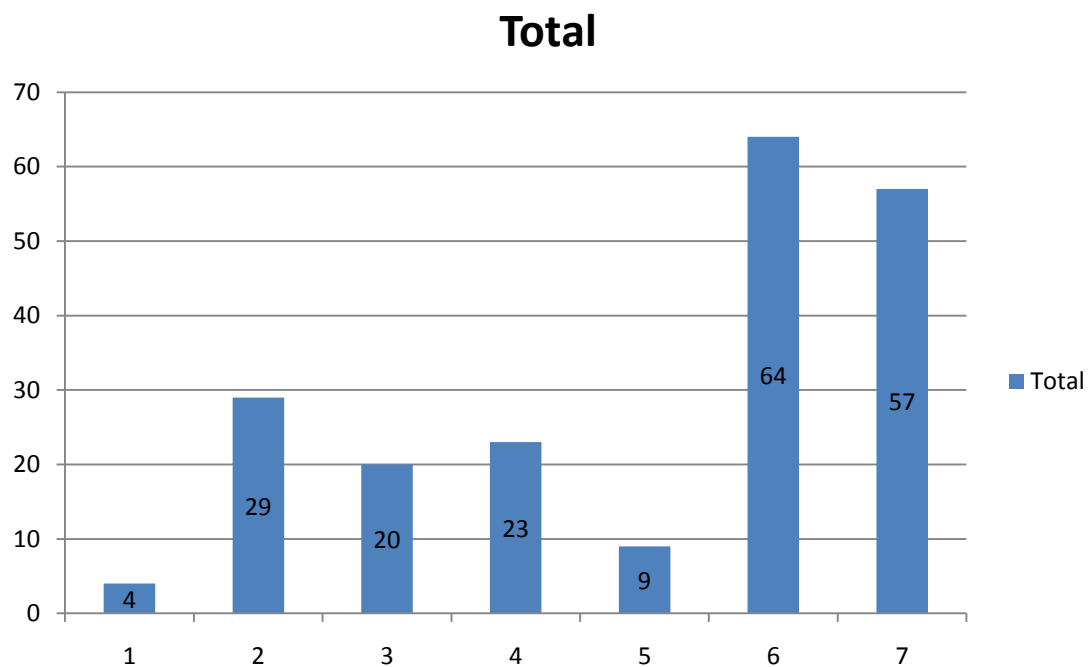

Pa mēnešiem

Total

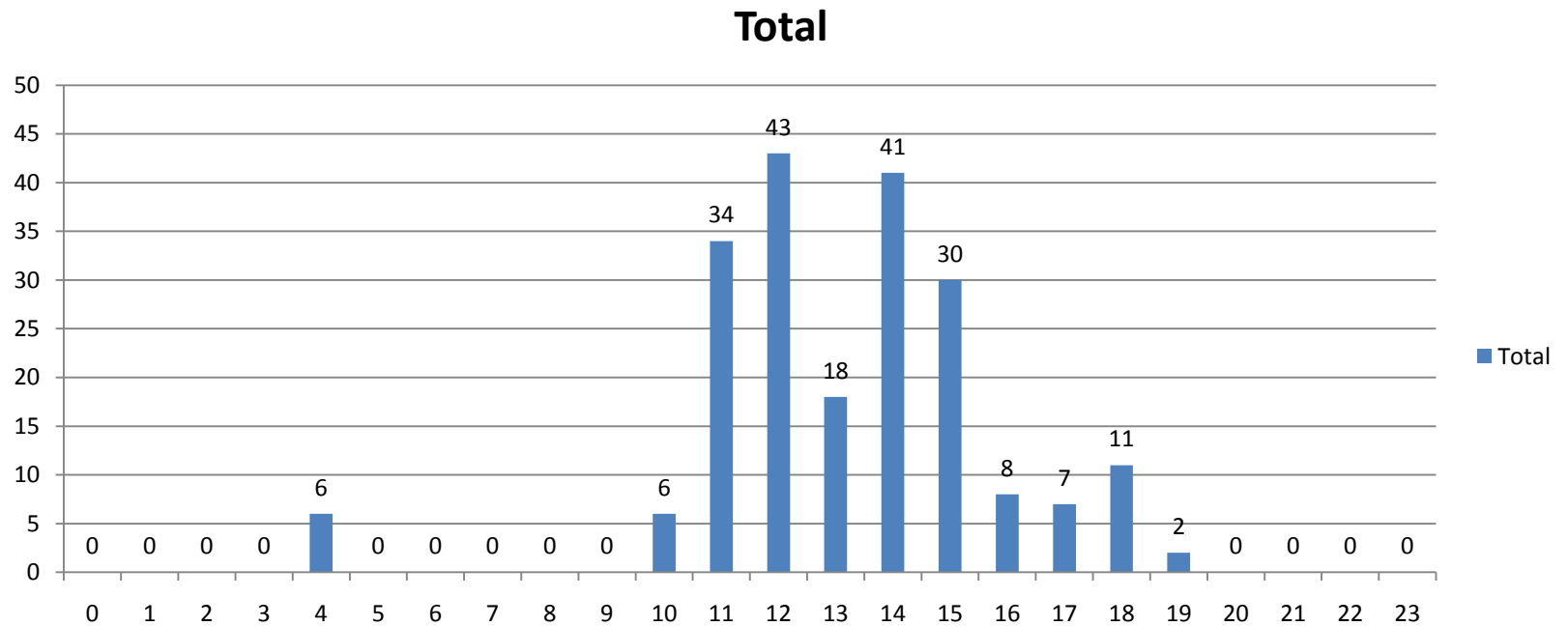

Nedēļu dienu griezumus

Stundu griezumus

Ko plānojam turpmāk

- Monitoringa turpinājums (arī piekraste)
- Vadlīniju pilnveide
- Arī sociālekonomiskais
- Sarunas ar KNP, ZBR (Ilgtspējīga tūrisma hartas kontekstā) – sadarbība nākotnē

